

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ВІДОКРЕМЛЕНИЙ СТРУКТУРНИЙ ПІДРОЗДІЛ «КОНОТОПСЬКИЙ
ІНДУСТРІАЛЬНО-ПЕДАГОГІЧНИЙ ФАХОВИЙ КОЛЕДЖ СУМСЬКОГО
ДЕРЖАВНОГО УНІВЕРСИТЕТУ»

Уведено в дію наказом
директора №156 від «29» грудня
2020 р.

ПОЛОЖЕННЯ
про організацію курсового проектування
у Відокремленому структурному підрозділі «Конотопський індустріально-
педагогічний фаховий коледж Сумського державного університету»

1. Загальні положення.

Положення про організацію курсового проектування регламентує систему організаційних, методичних та інших заходів, що регулюють навчальний процес у сфері виконання студентами курсових проектів та робіт і сприяють реалізації змісту освіти у ВСП « Конотопський індустріально-педагогічний фаховий коледж Сум ДУ» відповідно до державних стандартів освіти. Кожен напрямок підготовки фахівців має свою специфіку, що притаманна тій чи іншій спеціальності.

Курсовий проект з навчальної дисципліни - це кінцевий результат розробки продукту, виконаний студентом самостійно під керівництвом викладача протягом встановленого терміну в одному семестрі відповідно до завдання на основі набутих з даної та суміжних дисциплін знань та умінь, що має творчий характер і становить собою сукупність документів (пояснювальної записки, креслень, що виконані з обов'язковим додержанням вимог ДСТУ, тощо).

Курсова робота з навчальної дисципліни - це творче або репродуктивне рішення конкретної задачі, як правило, дослідного характеру, щодо об'єктів діяльності фахівця, виконане студентом самостійно під керівництвом викладача протягом встановленого терміну в одному семестрі відповідно до завдання на основі набутих з даної та суміжних дисциплін знань та умінь і становить собою

сукупність документів (пояснювальної записки, комп'ютерної програми, при необхідності - графічного матеріалу тощо).

Конкретні мета, задачі та порядок виконання курсових проектів та робіт, зміст та обсяг їх окремих частин, характер вихідних даних, а також інші вимоги докладно наводяться в методичних вказівках, які розробляються цикловими комісіями, що ведуть курсове проектування з певних навчальних дисциплін.

Курсові проекти та роботи виконуються при вивчені фундаментальних, професійно-орієнтованих та спеціальних дисциплін за підсумковим навчальним матеріалом цих дисциплін у кінці їх вивчення чи по закінченню певного розділу.

Курсові проекти та роботи з навчальних дисциплін вводяться до навчального плану згідно з нормативами витрат часу на їх виконання з урахуванням бюджету часу, відведеного для самостійної роботи студентів з цих дисциплін. Кількість курсових проектів та робіт у одному семестрі визначається навчальним планом. При цьому загальна кількість курсових проектів не може бути більше шести за весь термін навчання студента за визначену спеціальністю.

2. Мета і завдання курсового проектування.

2.1 Курсові проекти та роботи виконуються з метою закріплення, поглиблення та узагальнення теоретичних знань, набутих студентами під час вивчення конкретних дисциплін, розвитку навичок їх практичного застосування, самостійного та комплексного розв'язання конкретних фахових завдань.

2.2 Курсове проектування має також за мету навчити студента швидко і впевнено користуватися відповідною довідковою літературою, державними стандартами, єдиними нормами і розцінками, таблицями, номограмами, типовими проектами та іншими матеріалами, які фахівець використовує під час своєї професійної діяльності, прищепити студентам навички виконання розрахунків, складання техніко-економічних обґрунтувань, пояснювальних записок тощо.

2.3 Курсове проектування дозволяє шляхом розв'язання конкретних завдань прилучати студентів до практики реального наукового та виробничого життя, виховувати в них відповідальність за доручену роботу.

2.4 Курсове проектування надає студентам також можливість поглиблення (або здобуття) практичних навичок самостійної кваліфікованої праці на рівні фахівця певної галузі діяльності з використанням сучасних комп'ютерних інформаційних технологій.

2.5 Послідовною системою курсових проектів та робіт студент готується до рішення більш складної задачі - виконання та захисту дипломного проекту.

2.6 Беручи до уваги, що під час курсового проектування студенти використовують теоретичні знання та навички їх практичного застосування, набуті під час вивчення певної дисципліни, виконання курсового проекту

(роботи) з неї планується або після повного завершення теоретичного курсу, або на його завершальному етапі.

3. Організація та керівництво курсовим проектуванням.

3.1 Керівництво курсовими проектами (роботами) доручається найбільш досвідченим викладачам відповідних циклових комісій, переважно тим, що викладають теоретичний курс з дисципліни, за якою виконується курсовий проект.

3.2 Час, відведений на керівництво курсовим проектуванням, керівник використовує для: - складання та видачі студенту індивідуального завдання за узгодженою темою курсового проекту (роботи); - проведення групових та індивідуальних консультацій; - перевірки виконаної роботи; - участі в організації та проведенні захисту курсових проектів (робіт).

3.3 Виконання курсового проекту (роботи) як документа, що завершує навчальний процес з теоретичної частини дисципліни, повинно відбуватися в точній відповідності до вимог державних стандартів та інших нормативних документів до розробки проектної, конструкторської, науково-дослідної та іншої документації, які ставляться до фахівців на підприємствах, в організаціях та установах. Будь-які спрощення виконання окремих етапів курсового проекту (роботи) можуть бути здійснені студентом винятково з дозволу керівника та після погодження на засіданні циклової комісії.

3.4 Курсове проектування вміщує в собі наступні етапи: - визначення теми; - оформлення завдання на курсове проектування; - безпосереднє виконання курсового проекту (роботи); - оформлення пояснівальної записки, графічного та іншого ілюстративного матеріалу; - захист курсового проекту (роботи).

3.5 Обов'язковою умовою можливості початку студентами курсового проектування є наявність погодженої на засіданні циклової комісії та затвердженої заступником директора з НР тематики курсових проектів (робіт) та відповідних методичних вказівок. У методичних вказівках мають бути чітко та точно описані мета та завдання курсового проектування, характер вихідних даних, орієнтовний обсяг та зміст окремих складових проекту (роботи) в цілому та пояснівальної записки зокрема, вимоги до графічної частини, термін та порядок виконання, оформлення та захисту, список рекомендованої літератури, інші відомості.

3.6 Керівництво курсовим проектуванням починається з видачі студенту завдання. Завдання на курсове проектування складає керівник.

3.7 Індивідуальна бесіда керівника зі студентом по суті завдання є необхідною умовою, що забезпечує успіх подальшого курсового проектування. Під час цієї бесіди керівник з'ясовує ступінь підготовленості студента до виконання даного завдання, його здібності та нахили, рекомендує необхідну літературу та матеріали, надає необхідну консультацію щодо порядку виконання

завдання, узгоджує план-графік виконання як курсового проекту (роботи) в цілому, так і його окремих складових з визначенням черговості їх виконання. При цьому обов'язково враховується графік навчального процесу в коледжі відповідно до робочого навчального плану підготовки фахівців даної спеціальності.

3.8 Остаточні варіанти тем курсових проектів (робіт) обов'язково обговорюються на засіданні предметної (циклової) комісії, що веде курсове проектування і затверджуються директором коледжу.

3.9 Заміна обраної студентом та затвердженої теми курсового проекту (роботи) на іншу дозволяється тільки у виняткових випадках з дозволу завідувача відділенням за мотивованою письмовою заявою студента з обґрунтуванням її причин.

3.10 Завдання на курсове проектування видається за підписом голови предметної (циклової) комісії, керівника проекту (роботи) та датується днем видачі.

3.11 Для підвищення ефективності курсового проектування, особливо на його початковій стадії, доцільне проведення керівником ознайомлювального заняття із зазначеної проблематики для групи студентів. Під час такого заняття роз'яснюються значення курсового проектування для даної дисципліни та для підготовки фахівця відповідного профілю, вимоги до курсового проекту (роботи) в цілому та до пояснівальної записки і графічного матеріалу в частині їх змісту та оформлення, суть виданих завдань, вузлові питання найбільш типових завдань, даються рекомендації щодо їх виконання, визначаються напрями та обсяги робіт, рекомендується основна та довідкова література.

3.12 Курсове проектування рекомендується здійснювати з використанням новітніх комп'ютерних технологій (за погодженням з керівником курсових проектів (робіт)). Перевагою такої форми організації та проведення курсового проектування є те, що кожний студент оволодіваючи сучасними комп'ютерними інформаційними технологіями, має можливість працювати на комп'ютерній техніці в інтерактивному режимі, спілкуючись з керівником та одногрупниками.

3.13 Для забезпечення керованості курсовим проектуванням та високої якості виконання курсових проектів (робіт) голова предметної (циклової) комісії керівники курсового проекту розробляють графіки консультацій, які після затвердження головами циклових комісій доводяться до відома студентів. Консультації можуть бути груповими та індивідуальними.

3.14 Необхідність у групових консультаціях виникає в тих випадках, коли в більшості студентів зустрічаються загальні утруднення або коли при знайомстві з попередніми результатами курсового проектування керівник знаходить у студентів загальні, типові помилки. Групові консультації не повинні переходити в лекції. На цих консультаціях повинні даватися конкретні вказівки з усунення

утруднень, щодо роботи з довідниками, типовими проектами, спеціальними програмними продуктами тощо.

3.15 Індивідуальні консультації мають проводитися керівником регулярно, згідно з затвердженим графіком. Індивідуальні консультації повинні допомагати розвитку максимальної самостійності студентів у роботі, її планомірності, продуманості та обґрунтованості.

3.16 Керівник під час консультацій з курсового проектування повинен не надавати студенту готові рішення або поради, а шляхом постановки навідних запитань та вказівки додаткової літератури допомогти йому проаналізувати та зрозуміти допущені їм помилки і знайти вірний шлях до вирішення питання. При цьому керівник повинен намагатися розвивати у студентів творчі навички.

3.17 У терміни, передбачені графіком курсового проектування, але не рідше одного разу в два тижні, студент зобов'язаний інформувати керівника про виконану роботу.

3.18 Керівник контролює планомірність курсового проектування та відповідність його ходу встановленому графіку, перевіряє всі розрахунки, відповідність виконання графічного матеріалу вимогам ДСТУ та інших нормативних документів, обговорює зі студентом інші питання. Усі помилки, неясності та не доопрацьовані місця повинні бути вказані студенту з наданням відповідних роз'яснень щодо напрямку, в якому треба зробити виправлення та доопрацювання, тільки після того, як керівник переконається, що студент достатньо ознайомився з даним питанням та зрозумів його суть. Після перевірки виконання чергового етапу роботи керівник дозволяє студенту перейти до наступного етапу.

3.19 Питання курсового проектування повинні періодично обговорюватися на засіданнях предметних (циклових) комісій з занесенням прийнятих рішень до протоколу.

Завідувач відділення зобов'язаний організувати регулярну перевірку стану курсового проектування, контролювати його направленість і методику роботи окремих керівників, даючи відповідні вказівки організаційного та методичного характеру.

3.20 Якщо курсовий проект (робота) відповідає всім вимогам, що висуваються до нього, він допускається до захисту, про що керівник робить відповідний запис у пояснювальній записці, а також на кресленнях та плакатах.

3.21 Якщо керівник курсового проекту (роботи) не вважає можливим допустити його до захисту з тих чи інших причин, це питання має обов'язково обговорюватися на засіданні предметної (циклової) комісії з запрошенням на нього студента.

4. Тематика курсового проектування.

4.1 Створення цілісної структурно-логічної системи взаємно пов'язаних тем курсових проектів та робіт з усіх навчальних дисциплін кожної спеціальності з наступним виходом на тему дипломного проекту є однією з важливіших методичних завдань випускової предметної (циклової) комісії.

4.2 Завдання повинні обов'язково супроводжуватися необхідними методичними вказівками, які розробляються викладачами циклових комісій, що ведуть курсове проектування з відповідних навчальних дисциплін.

4.3 У кожному завданні на курсове проектування має бути елемент новизни. Шаблонність завдань, їх повторення із року в рік знижує як навчальну, так і практичну цінність курсових проектів та робіт.

4.13 У завданні має бути чітко сформульована тема курсового проекту (роботи) та вихідні характеристики, що визначають його зміст та обсяг тощо. Одночасно в завданні встановлюються вимоги до виконання графічної частини проекту (роботи).

5. Структура курсового проекту (роботи).

5.1. Курсовий проект (робота) становить собою сукупність документів (пояснювальної записки, креслень, що виконані з обов'язковим додержанням вимог ДСТУ, та іншого ілюстративних матеріалу).

5.2. Пояснювальна записка повинна мати таку структуру (ДСТУ 3008- 95. Державний стандарт України. Документація. Звіти в сфері науки і техніки. Структура і правила оформлення): - титульний аркуш; - завдання на виконання курсового проекту (роботи); - зміст; - вступ; - основна частина, в розділах якої розкривається зміст о курсового проекту (роботи); - висновки та рекомендації; - список використаної літератури; - додатки

5.3. Докладну структуру курсового проекту (роботи) у кожному конкретному випадку встановлює в методичних вказівках предметна (циклова) комісія, що веде курсове проектування.

6. Правила оформлення курсового проекту (роботи).

6.1 Пояснювальна записка, креслення та інші матеріали оформлюються в одному примірнику. Пояснювальна записка має бути зброшуваною таким чином, щоб аркуші були щільно стиснутими можна використовувати папку-швидкозшивач.

6.2 Пояснювальна записка повинна розкривати зміст курсового проекту (роботи), містити обґрунтування вибору методів рішення поставленого завдання, необхідні розрахунки, аналіз отриманих результатів та інші матеріали.

6.3 Матеріал пояснювальної записки повинен бути викладений грамотно, чітко та стисло. При цьому в тексті записи мають бути обов'язковими посилання на використані літературні та інші джерела.

6.4 У тексті пояснівальної записки без пояснень дозволяється використовувати тільки загальноприйняті скорочення, наприклад: ПЕОМ, ДСТУ тощо.

6.5 Текстовий та графічний матеріал записи друкується комп'ютерним способом на одному боці аркушів формату А4 через 1,5 міжрядкового інтервалу, текст вирівнюється по ширині аркуша. Шрифт - Times New Roman, кегль 14 пт. Обсяг пояснівальної записи встановлюється відповідними методичними вказівками предметної (циклової) комісії, що веде курсове проектування. Допускається оформлення пояснівальної записи в рукописному варіанті.

6.6 При оформленні пояснівальної записи курсової роботи дозволяється використовувати аркуші без рамки. У цьому випадку аркуші повинні мати такі поля: ліве-30 мм, верхнє-20 мм, нижнє-25 мм, праве-15 мм.

6.7 Ілюстрації (схеми, графіки, креслення, таблиці) мають бути розташовані таким чином, щоб їх можна було розглядати без повороту або з поворотом по ходу годинникової стрілки.

6.8 Таблиці нумеруються арабськими цифрами в межах розділу. Надпис "Таблиця" з вказівкою номера, що складається з номеру розділу та її порядкового номеру, розділених крапкою, без знака №, розташовується праворуч над її заголовком, наприклад: Таблиця 2.3

Таблиці розташовуються безпосередньо після тексту, в якому вони згадуються вперше, або на наступній сторінці з обов'язковим посиланням на них у тексті, наприклад, "... в табл. 2.3 ...".

6.9 Формули розташовуються безпосередньо після тексту, в якому вони згадуються вперше. Пояснення символів та числових коефіцієнтів формул приводяться безпосередньо під формулою в тій послідовності, в якій вони наведені в формулі. Причому, перший рядок пояснення починається з абзацу словом "де" без двокрапок, а пояснення кожного символу надається з нового рядка.

6.10 Посилання в тексті на використані літературні джерела треба зазначати порядковим номером зі списку використаної літератури, виділеним квадратними дужками, наприклад: "... до вимог, наведених у [7] ...".

6.11 Прізвища, назви установ, організацій, фірм, назви виробів та інші власні імена в тексті пояснівальної записи наводяться мовою оригіналу. Дозволяється власні імена та назви наводити в перекладі на мову пояснівальної записи з додаванням (при першому згадуванні) оригінальної назви.

6.12 Сторінки пояснівальної записи нумеруються арабськими цифрами в їх правому нижньому куті, з наскрізною нумерацією по всій записці або в штампі рамки в спеціально відведеній клітинці.

6.13 Додатки оформлюються як продовження основної частини пояснівальної записи і розташовуються в порядку згадування в основному тексті. Кожний додаток має починатися з нової сторінки з вказівкою слова

"Додаток" з номером (якщо кількість додатків більше одного), наприклад:
Додаток 2.

6.14 Графічний матеріал, креслення та інший ілюстративний матеріал можуть бути виконані на паперових та електронних (слайди) носіях. В останньому випадку для демонстрації графічного матеріалу використовуються мультимедійні засоби ПЕОМ.

6.15 При оформленні та демонстрації матеріалів курсового проекту (роботи) з дозволу керівника можна використовувати різноманітні презентаційні пакети.

6.16 Креслення, незалежно від виду носія, мають бути обов'язково дубльовані на паперових аркушах формату А4, А1 і розміщені в додатку до пояснівальної записки.

6.17 Обсяг графічного матеріалу та докладні вимоги до його виконання встановлюються методичними вказівками предметної (циклової) комісії, що веде курсове проектування.

7. Захист курсових проектів (робіт).

7.1 Захист курсового проекту (роботи) с обов'язковою формою перевірки його виконання. Він повинен привчати студента до всебічного обґрунтування запропонованих ним рішень поставленого завдання та до глибокого розуміння виконаної роботи.

7.2 Захист курсового проекту (роботи) здійснюється в комісії із двох-трьох викладачів, призначений заступником директора коледжу з навчальної роботи, причому, одним із членів комісії є керівник курсового проектування. До складу комісії з правом дорадчого голосу можуть входити і представники підприємств, організацій та установ, якщо курсове проектування здійснювалося за їх тематикою.

7.3 Комісія працює прилюдно, за присутності студентів даної академічної групи та інших осіб, в термін, визначений графіком курсового проектування. Прилюдний захист робить оцінювання результатів курсового проектування "прозорим", надає можливість керівникам направлювати однакові вимоги до проектів (робіт).

7.4 Захист складається зі стислої, але змістової, доповіді студента тривалістю близько 5 хвилин та з його відповідей на запитання членів комісії. З дозволу голови комісії запитання можуть бути задані також присутніми на захисті студентами або іншими особами. Студент під час захисту повинен дати відповіді та пояснення на всі запитання по суті проекту (роботи).

7.5 За результатами захисту курсовий проект (робота) оцінюється диференційованою оцінкою за чотирибалльною системою ("відмінно", "добре", "задовільно", "незадовільно"), яка вноситься до відомості та до залікової книжки або навчальної картки студента.

7.6 При виставленні оцінки комісія повинна брати до уваги складність поставленого керівником завдання на курсове проектування та якість його

виконання, вірність прийнятих студентом рішень та їх обґрунтування, переконливість його відповідей на поставлені під час захисту запитання, відповідність виконання пояснівальної записки й графічного матеріалу вимогам ДСТУ та інших нормативних документів, своєчасність подання проекту (роботи) до захисту.

7.7 Студент, який не подав до захисту курсовий проект (роботу) у встановлений графіком термін, або не захистив його з позитивною оцінкою, вважається таким, що має академічну заборгованість. Порядок її ліквідації регламентується відповідними нормативними документами.

7.8 Після закінчення своєї роботи комісія з проведення захисту курсових проектів (робот) проводить заключну конференцію (бесіду) зі студентами, на якій аналізує подані до захисту проекти (роботи) з вказівкою типових помилок та недоліків, у тому числі - організаційного характеру.

7.9 Курсові проекти (роботи), що мають практичну та теоретичну цінність, можуть бути представлені до участі в конкурсі, а також рекомендовані до впровадження в навчальному процесі або на виробництві.

7.10 Підсумки курсового проектування та пропозиції керівників, що направлені на поліпшення його організації та проведення, обов'язково обговорюються в кінці семестру на засіданні предметної (циклової) комісії.

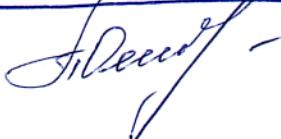
*Схвалено педагогічною радою ВСП КІП ФК СумДУ
Протокол № 3 від "28" січня 2020 р.*

Голова педагогічної ради

Д.С.Косенко

Секретар педагогічної ради

О.І.Попович